

Tranen om een lijdende Jezus

Ds. J. IJsselstein - Lukas 23:27-28

Liturgie:

Psalm 65:1,3

Psalm 65:2

Lezen Lukas 23:26-32

Psalm 70:1,2,3

Psalm 26:2

Psalm 119:62

Gemeente, in deze dienst van voorbereiding voor de bediening van het Heilige Avondmaal, dat zo de Heere wil volgende week bediend zal worden, vraag ik uw aandacht voor het Schriftgedeelte dat u voorgelezen is uit Lukas 23. De tekst kunt u vinden in Lukas 23:27-28. Daar lezen we het woord van God als volgt:

En een grote menigte van volk en van vrouwen volgde Hem, welke ook weenden en Hem beklaagden.

En Jezus, Zich tot haar kerende, zeide: Gij dochters van Jeruzalem! weent niet over Mij, maar weent over uzelf, en over uw kinderen.

Dit Schriftgedeelte spreekt ons over ‘tranen om een lijdende Jezus’. Dat is ook het thema voor de preek van vanmorgen:

Tranen om een lijdende Jezus.

Er zijn drie aandachtspunten:

1. Geen tranen

2. Veel tranen

3. Andere tranen

Ons eerste aandachtspunt is dus:

1. Geen tranen

Gemeente, laten we eerst eens kijken naar wat er precies gebeurt, daar op de weg naar Golgotha. Pilatus heeft Jezus, hoewel onschuldig, overgeleverd aan de wil van de Joden. Dat staat in vers 25. En nu (in vers 26) leiden de soldaten van de stadhouder Hem weg. En ondertussen dwingen ze Simon van Cyrene om Zijn kruis te dragen.

En dan lezen we in vers 27: *En een grote menigte van volk en van vrouwen volgde Hem.*

Dus (niet te snel lezen): Lukas duidt *twee groepen van mensen* aan.

Als eerste: *een grote menigte van volk*. Dat zijn waarschijnlijk inwoners van Jeruzalem of pelgrims die in deze periode in de stad zijn. Waarschijnlijk zijn het nieuwsgierige mensen, die meelopen. Ze zijn niet echt betrokken, maar wel nieuwsgierig. Zoals je nu uit nieuwsgierigheid achter de politie of achter de brandweer aan kunt gaan. Er is iets heel bijzonders gaande, laat ik meelopen, laat ik er achteraan! Dat is de eerste groep: een grote menigte nieuwsgierige mensen.

De tweede groep die Lukas aanduidt is: *een grote groep van vrouwen*. En van die groep, en van die alleen, geldt: *ze weenden*, ze sloegen op hun borst. En ze *beklaagden* Hem, ze hielden tranen en zongen klaagliederen. Heel veel emotie en verdriet dus!

Wij zijn geneigd te denken: dat is echt sympathiek, die hebben echt medelijden. En dat is ook zo.

En tot die vrouwen, tot die tweede groep dus, richt Jezus Zich als Hij Zich omkeert en zegt: *Gij dochters van Jeruzalem, ween niet over Mij, maar ween over uzelf en over uw kinderen*.

Jullie huilen, maar jullie huilen over de verkeerde.

Het zijn oprechte tranen, zonder twijfel. Tranen van verdriet om het verlies van een bijzonder mens, om het verlies van een groot genezer, en om zoveel onrecht en leed Hem aangedaan.

‘Maar, dames, je begrijpt het niet. Het gaat niet mis met de Messias, het gaat mis met u!’ Kijk vooruit! De verwoesting van Jeruzalem is aanstaande en daarachter dreigt de grote dag van het Goddelijke gericht. De dag, waarop u roepen zult: ‘Bergen valt op ons en heuvels bedekt ons, voor het aangezicht van Hem die op de troon zit’.

Want, als ze dit aan Mij (vers 31), groen, levend hout doen, wat denkt u dan van uzelf? Dor hout? Dus, hoe worden deze vrouwen getypeerd? Ze worden getypeerd als dor hout, als brandhout. Ze zijn diept geraakt en tonen heel veel emoties, maar toch: dor hout. Met u, dames, loopt het slecht af!

Waarom denkt u dan, dat het met *u* goed zal komen? Ik bedoel met *u*, die helemaal *niets* voelt, met u die helemaal *nooit* geraakt bent? Hij wordt u in deze lijdenstijd voor ogen geschilderd: de lijdende Christus, het Lam dat geslacht is, maar... het raakt u nooit. U hoort het aan als bekende klanken, die u weegt, die u oordeelt en beoordeelt, of het allemaal wel klopt of niet. Maar het zit *hier*, in uw hoofd, en niet *daar*, in uw hart. Want het doet u helemaal niets.

Straks, in die grote dag, zal ik tegen u zeggen: *Ik heb u op de fluit gespeeld, maar u hebt niet gedanst. Ik heb u klaagliederen gezongen, maar u hebt niet geweend* (Mat. 11: 17).

De beloften van het Evangelie hebben u nooit verblijd en de bedreigingen ervan hebben u nooit geraakt.

En dat is erg, dat is verschrikkelijk, dat is gevaarlijk.

Als het groene, levende hout zo moest lijden om de toorn van God, wat zal er dan toch straks *van u* worden? Doorzie toch uw lot, u die nooit geraakt bent.

Want wie nooit in zijn hart geraakt is, heeft (zonder twijfel) ook geen echt, oprecht geloof.

Trouwens, wilt u ondertussen ook de les meenemen van die groep nieuwsgierige mensen? Ze nemen wel de moeite om mee te lopen met de menigte, hoewel hun hart daar ver vandaan is.

Ik bedoel deze les: *niet thuisblijven* volgende week bij de bediening van het Heilige Avondmaal. Laat uw plaats niet leegstaan!

Denkt u dat het u tot voordeel zal zijn, als u uitslaapt, als u ergens anders heen gaat, als u luistert aan de kerktelefoon? Ik roep u op, thuisblijvers, om volgende week wel te komen.

Misschien blijft u thuis uit verachting voor bepaalde avondmaalgangers. Maar u vergist zich. U veracht de instelling van Christus, en dus veracht u Hem Zelf.

Let op uzelf. Voel maar goed, dat u zelfs geen tranen hebt. En laat het u tot bekering brengen.

Nu die andere groep, die wel tranen heeft. Ons tweede aandachtspunt:

2. Veel tranen

Die groep komt veel sympathieker op ons over. Ze zijn diep geraakt. Ze slaan op hun borst, ze huilen en treuren.

Is dat geen kenmerk van genade, is dat geen zeker teken van echtheid? Iemand die zo geraakt is, hoort die volgende week niet gewoon aan de avondmaaltafel?

Zijn (en *daar* gaat het vanmorgen over) gevoelens en emoties onbedrieglijke kenmerken van genade? Zeg ik u bij deze voorbereiding, dat u, als u veel liefde, verlangen, vrees, verdriet, ijver, blijdschap, vertrouwen en zekerheid hebt, dat u *dan* zeker een kind van God bent?

Nee. Want de Bijbel geeft heel duidelijk aan dat godsdienstige gevoelens en emoties *geen* onfeilbare, nooit falende en dus zekere bewijzen van genade zijn.

Ik zal u dat vanuit de Bijbel proberen aan te tonen.

Verdriet, berouw over de zonde. Is dat een onmiskenbaar bewijs van genade? Is verdriet over de zonden een reden om aan het avondmaal te gaan?

Nee. Want koning Saul, zo staat in 1 Samuël 24 hief ook zijn stem op en weende (16-17). En hij zegt ook nog (en hoe vaak heeft farao dat ook niet gezegd?) in 1 Samuël 26: Ik heb gezondigd (21).

Verlangen dan? Verlangen om bij het volk van God te horen?

Nee. Dat verlangen kende Bileam ook. Hij zag hun geluk, hij werd er jaloers op, hij werd er van binnen helemaal warm van, maar... daar bleef het bij.

Dankbaarheid dan?

Nee. Ook dat niet. Over het volk Israël dat door de Rode Zee gegaan is, staat in de Bijbel: *Ze zongen Gods lof* (wat een dankbaarheid!), *maar... ze vergaten haast Zijn werken* (Psalm 106:12,13).

Blijdschap dan? Is dat geen onbedrieglijk kenmerk van genade?

Nee. Ook blijdschap niet. Want de hoorders van Johannes de Doper hebben zich ook in zijn licht verblijd en verheugd. Maar het was maar voor een tijd (Johannes 5:35). En die op steenachtige plaatsen bezaaid waren, hebben het woord *met vreugde ontvangen* (Mattheus 13:20). Maar daarna was het snel over. Het *was maar voor een tijd*.

Liefde dan? Is liefde geen onmiskenbaar bewijs van genade? Als je heel veel liefde hebt, mag je dan niet aan het avondmaal?

Nee. Ook dat is geen onbedrieglijk kenmerk van genade. Want de Mattheus 24:12 staat: *de liefde van velen zal verkouden*.

God verheerlijken dan? Van Hem getuigen? Als je dat doet, als je dat heel veel doet in het dagelijkse leven, dan mag je toch wel aan het avondmaal?

Nee. Ook dat is geen zeker bewijs van genade. Want hoe vaak was dat niet zo in de tijd van de Heere Jezus, met de menigte mensen om Hem heen: *ze verheerlijkten de God van Israël!* En *Jezus werd door allen geprezen* (Lucas 4:15). En kortgeleden heeft deze menigte mensen op weg naar Golgotha nog geroepen: *Hosanna, de zone Davids. Hosanna in de hoogste hemelen!* Maar nu is het over: *Kruis Hem, weg met Hem.*

U zegt: het komt aan op **vrijmoedigheid**, op **vertrouwen** en **zekerheid**. Ik weet het gewoon zeker: ik geloof, Jezus is mijn Zaligmaker en God is mijn Vader. Zelfonderzoek? Waarom zou dat nodig zijn? Het is buiten twijfel! De suggestie alleen al, dat er reden zou zijn voor twijfel!

Ja, maar als *dat* een groot geloof zou zijn, dan hadden alle farizeeën destijds een groot geloof. Want die twijfelden ook nooit. En die vonden zichzelf ook beter en geloviger dan iedereen. Zij zeiden: *Zijn wij dan ook blind* (Johannes 9:40)?

Maar de tollenaar stond van verre...

Staat er iets over zijn tranen, over zijn emotie, over zijn gevoel?

Nee, er staan over de tollenaar *vier dingen*. En misschien moeten wij ons hart *daar* vanmorgen maar eens naast leggen.

Hij **staat van verre**. Dat is het eerste wat over de tollenaar geschreven staat. Hij durft niet dichterbij te komen. Want hij weet en ziet: God is heilig en ik ben zondig. Met andere woorden: hij kent iets van God, en hij kent iets van zichzelf.

Het tweede wat er van hem staat is: dat hij wel **naar de tempel gekomen** is. Ook al een reden om volgende week niet thuis te blijven. Hij is naar de tempel gekomen. Want hij kan niet zonder, hij kan niet buiten God. Hij mist God, maar hij *kan* Hem niet missen.

En, het derde wat er over hem staat is: **hij slaat zijn ogen neer**. Hij schaamt zich, als hij staat voor God, want hij weet: ik heb gezondigd.

En het vierde dat hij doet terwijl hij daar zo van verre staat is dit: **hij grijpt God aan**. Hij rent niet weg, maar blijft staan en zegt: *o God, wees mij zondaar genadig!*

Is dat verandering van gevoel? Blijkt zijn levensverandering uit emotie?

Nee, maar toch is *alles* anders geworden.

U zegt: is **twijfel** dan een kenmerk van geloof?

Nee, dat ook niet.

Het kan wel zo zijn in de praktijk van het leven van de gelovige, dat door zonden, door ongeloof en door slordigheid het leven met de Heere in verval raakt. Het geloof verzwakt en de twijfel slaat toe.

Wie nooit twijfelt, moet wel een uitzonderlijk begenadigd mens zijn. Maar dan moet u ook uitzonderlijk nederig, ootmoedig, dienend en godzalig zijn. Of, u bent blind. Dat zou ook kunnen.

En, ook niet vergeten: dat wij weg kunnen zakken in twijfel, dat wil de Heere juist gebruiken. Dat wil de Heere juist gebruiken om ons van de zonde te weerhouden. En om ons weer op te wekken tot liefde en voorzichtigheid en tot meer verborgen gebed.

Twijfel is geen kenmerk van geloof. Maar wel van de werkelijkheid van het ongeloof, dat in het leven van Gods kinderen nog altijd zo gemengd is met het geloof.

Even terugkijkend en samenvattend: de tranen van de dochters van Jeruzalem en al die andere emoties en gevoelens, het is geen onfeilbaar, het is geen zeker teken van genade. De duivel is een groot kunstenaar en kan het allemaal nabootsen.

En daarbij, het kan ook allemaal voortkomen uit een andere bron. Wie te veel gedaan heeft, wie overbelast, wie burn-out is, die is sneller emotioneel. En ook woorden en emoties en tranen van een dominee kunnen onze eigen emoties raken. Maar dat is allemaal geen kenmerk van genade.

En daarbij: iedereen heeft wel eens tijden dat hij of zij gevoeliger is dan in andere perioden. En dan zijn er ook nog mensen die van zichzelf gevoeliger zijn, die meer verbeeldingskracht hebben dan anderen. Ze zijn sowieso, als ze dingen zien of horen of lezen snel in tranen. Op zichzelf genomen is dat een mooie eigenschap, maar het is geen teken van genade.

Of we nu horen bij de inwoners van Jeruzalem, die ‘Hosanna’ roepen en God verheerlijken, of dat we horen bij de dochters van Jeruzalem, die huilen, klagen en slaan op hun borst van verdriet, het is allemaal *niet genoeg*.

Het gaat maar om één ding. Het gaat om ons *hart*. En van daaruit, vanuit dat hart, ook om de vrucht van ons leven.

En daarom zingen we nu eerst met Psalm 26: Beproof vrij van omhoog mijn *hart*, o Heere. Psalm 26:2:

*Beproof vrij, van omhoog,
Mijn hart, dat voor Uw oog,
Alwetende, steeds open lag.
Doorzoek mij; toets mijn gangen;
Doorgrond al mijn verlangen;
En stel mijn oogmerk in den dag.*

Het gaat vanmorgen in de preek om tranen om een lijdende Jezus. We hebben gelet op de menigte die *geen* tranen had, op de vrouwen die *veel* tranen hielden, en nu ons derde aandachtspunt:

3. Andere tranen

Is zelfonderzoek echt nodig? Moet je nu echt zo in de spiegel kijken? Zijn wij dan ook blind, zeiden de farizeeën?

Ja, zelfonderzoek is echt nodig. Want als *zij* (die vrouwen die zoveel tranen hielden) zichzelf al misleiden, dan hebben *wij* allemaal echt goede redenen om onszelf heel goed en nauwkeurig te onderzoeken.

Of heeft de Bijbel het niet over ons, als er staat in Mattheus 11:17: *Wij hebben u op de fluit gespeeld en u hebt niet gedanst; wij hebben u klaagliederen gezongen en u hebt niet geweend!?*

Of heeft Amos het niet over ons, als hij zegt: *Wee den gerusten in Sion en de zekeren op de berg van Samaria? Wee u, die zo gerust en zeker bent!*

En heeft Jeremia het niet over ons, als hij zegt: *Arglistig is het hart, meer dan enig ding, ja dodelijk?* (Jeremia 17: 9)

En heeft Zefanja ons niet op het oog als hij zegt: *Doorzoek u zelf nauw, ja, doorzoek nauw, gij volk, dat met geen lust bevangen wordt?* (Zefanja 2:1)

En zegt Paulus niet: *Die meent te staan zie toe dat hij niet valle?* (1 Korinthe 10:12)

En heeft de Heere Jezus Zelf niet gezegd: *Velen zullen te dien dage tot Mij zeggen: Heere, Heere! hebben wij niet in Uw Naam geprofeteerd, en in Uw Naam duivelen uitgeworpen, en in Uw Naam vele krachten gedaan? En dan zal Ik hun openlijk aanzeggen: Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij, die de ongerechtigheid werkt* (Mattheus 7:22-23)?

Daarom zegt Paulus in 2 Korinthe 13: *Onderzoek uzelf, of u in het geloof bent* (13:5).

Is geloof dan iets wat ons als mensen helemaal *niet* raakt? Is geloof dan iets wat ons helemaal onberoerd laat? U zegt: Het is toch terecht, dat wij soms zeggen: Het zit een voet te hoog, het is alleen maar verstand, maar waar is het *hart*?

Ja, dat is terecht. Het geloof is een zaak van het *hart*.

En daar moet u dus deze week goed naar kijken. Naar uw *hart*.

Naar *uw* hart. Niet naar het hart van een ander, maar naar het hart van uzelf.

Het gaat in de eerste plaats om ons hart. En in de tweede plaats om alles wat uit dat hart tevoorschijn komt: de vrucht van het hart.

Denkt u eens even met me mee. In het paradijs was het *hart* van Adam volmaakt. Zijn hart was volledig op God gericht, om God te dienen en te vrezen. Dienen, dat wil zeggen: eerbiedig buigen, eer toe brengen en in alles op het oog hebben.

Maar toen kwam de grote omwenteling, de diepe val. Dat kwam door de hoogmoed van Adam. Hij stond op tegen God. Hij wilde als God zijn! Daarom is de mens weggeworpen uit het paradijs. Als een opstandeling!

Bekering is nodig om aan het heilig avondmaal te gaan. Maar: *Wat is bekering?*

Is dat je uiterste best gaan doen om weer zo goed te worden als, ja beter te worden als Adam? God proberen te eren, te dienen, lief te hebben en van Hem te getuigen?

Dat wordt een drama, een weg van mislukken, struikelen, vallen en uiterste teleurstelling!

Bekering is iets anders. Bekering is *een ingrijpen van God in je leven*.

God zet je, hoogmoedig en opstandig als je bent, op de plaats waar je hoort te zijn.

Je stond als een dode opstandeling en vijand voor Hem, en nu lig je (door Zijn ingrijpen) als een levend gemaakte zondaar aan Zijn voeten. En je ziet wie je bent en wat je gedaan hebt! (Zacharia 12:10)

Dus, is bekering in de eerste plaats verandering van gevoel en emotie? Nee, bekering is in de eerste plaats verandering van *plaats*, van *positie*!

Ik stond hoog. Ik dacht dat ik een goed christen was, die ijverig zijn best deed en voorbeeldig was in levenswandel. Maar nu, nu heeft God mij gebogen. Tot op de grond.

En nu zie ik: Ik ben slecht, ik ben een zondaar, ik ben verloren, ik heb tegen God gezondigd, want ik ben tegen Hem opgestaan.

Alstublieft, mensen, als u nooit gebogen hebt voor God als een arme zondaar, als u nooit geleerd hebt dat u tegen God gezondigd hebt, als u nooit zondaar voor God geworden bent, kom dan volgende week niet naar het avondmaal.

Want het is één van twee.

U staat of u ligt. U staat rechtop, als een dode vijand rechtop tegenover God, of u hebt leren buigen. U hebt leren buigen voor God en voor Zijn woord. U hebt leren zwijgen voor God. U hebt leren zeggen: ‘U hebt gelijk, Heere. U veroordeelt mijn leven en dat is rechtvaardig’. Job zegt: *Met het gehoor des oors heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as. (Job 42:5-6)*

Het is één van twee: rechtop tegenover, of buigen voor. En daar zit helemaal niets tussen.

Bekering is verandering van hart. Er komt leven in je ziel en je gaat zien en buigen. En zeker, er gebeurt veel meer. *Alles* verandert. Je gaat ook anders horen en voelen. Zoals McCheyne zegt: Ik voelde wat eisen Gods heiligheid deed het en al mijn deugd werd een wegwerpelijk kleed.

Maar de verandering van hart, *dat is de bron*. Het hart wordt gebogen en gebroken. Nee, dat is zeker niet vrij van gevoel. Als ons hart breekt, dan doet dat intens pijn en verdriet. Zoals dat zo duidelijk staat in Zacharia 12:10: *Doch over het huis Davids, en over de inwoners van Jeruzalem, zal Ik uitstorten den Geest der genade en der gebeden; en zij zullen Mij aanschouwen, Dien zij doorstoken hebben, en zij zullen over Hem rouwklagen, als met de rouwklage over een enigen zoon; en zij zullen over Hem bitterlijk kermen, gelijk men bitterlijk kermt over een eerstgeborene.*

Intens verdriet, bittere rouw, zeker! Maar de vraag is: *Wat is de bron?* Daar is iets gebeurd in hun leven: Ze hebben Mij gezien, die zij doorstoken hebben!

Het gaan om de bron. En de bron is: *Ik geloof het Woord van God*. En nu geloof ik het echt!

Het Woord, dat me veroordeelt. Ik zie dat het waar is en ik geloof het: Ik heb gedaan dat kwaad is in Uw oog.

Het Woord, dat me ook (vroeg of laat) een blik geeft op het lijden van de kruis dragende Jezus. Ik geloof het.

Maar *wat* ontlokt me dan mijn tranen?

Niet het medelijden om de lijdende Heere.

Wat me mijn tranen ontlokt is de wetenschap: dat lijden komt door mij, dat is vanwege mijn zonde, mijn opstand, mijn hoogmoed en trots. Dat is vanwege mijn hardheid en ongelooft.

Ik heb door mijn schuld Zijn kroon gevlochten, Zijn beker gevuld.

Wat ontlokt me dan mijn tranen? *Wat* breekt dan mijn hart?

Nee, niet de verwondering en de verbazing over Zijn edelmoedige en liefdevolle overgave. Want mijn hart breekt is dit: dat Hij dat deed en doen wilde *voor mij*, diep ellendig mens.

Nee, niet: wat is het toch fijn dat *ik Hem* zo liefheb. Maar: Wat is het toch onbegrijpelijk dat *Hij mij*, zo'n slecht mens, zo heeft liefgehad.

Zo komen uit die nieuwe bron (maar het gaat om de bron, die moet nieuw zijn!) ook alle vruchten die je in je eigen leven kunt opmerken: het haten van de zonde en het liefhebben van God en de naaste, maar ook ijver, verlangen, blijdschap, dankbaarheid, vrijmoedigheid, vertrouwen en meer zekerheid.

Bij alle feilbare vruchten (waarin je je kunt vergissen) zijn dit de Bijbelse, onfeilbare vruchten van een nieuw hart. Zoals ze staan in de Dordtse Leerregels. Laten we daar maar naar kijken. Onze belijdenis noemt deze Bijbelse vruchten:

1. Een waar geloof in Christus. Dat het waar is, dat onbegrijpelijk: Ik deed het voor u, Ik voor u daar u anders de eeuwige dood had moeten serven. En dus: u, zondaar, hebt Mijn kroon gevlochten, Mijn beker gevuld.

2. Kinderlijke vreze Gods. Buigen, buigen, buigen en dienen.

3. Droefheid die naar God is over de zonde. Hartelijk berouw om wat ik nu zie: dat ik zo tegen God gezondigd heb.

4. Honger en dorst naar de gerechtigheid.

En als ik kijk naar deze *vruchten*, dan zie ik dat *alles* veranderd is. Maar vooral dat de richting van mijn leven veranderd is door dat nieuwe hart. Vroeger was alles op mezelf gericht, maar het nieuwe leven is in alles op God gericht.

Doorzoek de bron, gemeente, toets in deze week van voorbereiding uw hart. Niet zoekend naar gevoel: heb ik genoeg tranen en liefde, genoeg ijver en enthousiasme, genoeg hoop en heiligheid? Maar onderzoek uzelf, zoals Paulus zegt in 2 Korinthe 13:5, *of u in het geloof bent*.

Onderzoek uzelf of u in het geloof bent.

Of u tot uw diepe schande en schaamte gelooft, dat u de eeuwige dood moest serven vanwege uw schuld. Als u daar diep in uw hart niet van overtuigd bent, blijft u dan volgende week alstublieft zitten op uw plaats.

Want als u niet gelooft dat *u* de dood verdient hebt, dan kan het ook niet zo zijn dat u gelooft dat Hij *voor u* de dood is ingegaan. Uw avondmaalgang is als het goed is een blijk van totale zelfveroordeling. U geeft daarmee aan dat u hoort bij het uitschot van de gemeente.

Onderzoek uzelf of u in het geloof bent.

Of u tot uw diepe verwondering en verbazing iets kent, ja gelooft, van Zijn onbegrijpelijke liefde *voor u*.

Nee, niet de algemene gedachte aan hoe lief Hij was. Maar een kruimel geloof in het zien op Zijn gewilligheid *voor mij*, verloren, opstandig mens, totale mislukkeling.

Als we zo zien op Zijn gewilligheid, zal dat ongetwijfeld ons hart verder breken.

Zonder dat zien op Hem kan het ook niet. Het voelen van ellende alleen is niet genoeg.

Onderzoek uzelf of u in het geloof bent.

Of uit die bron van een nieuw hart ook nieuwe vruchten gezien worden in uw leven.

De vrucht van nederigheid. Dat is geen slappe lievigheid of slaafse onderdanigheid.

Nee, het is een oprecht buigen voor God en de naaste. Een beginsel van dienen, zoals Adam dat destijds deed in het paradijs. Om zo nederig voor God te leven, Hem te dienen en te vrezen. De vrucht van nederigheid.

En tegelijkertijd is er, als het goed is, ook het oprechte verlangen in het hart om zonder haat en nijd in liefde en eenheid met onze naaste te leven.

Waarom? Is dat hetzelfde als gewone aardigheid en lievigheid voor anderen?

Nee, dat komt ook uit die nieuwe bron, die zegt: 'Mijn hart is zo slecht. Maar als God *mij* nu aangezien en aangenomen heeft, dan kan het niet zo zijn, dat ik me beter voel dan een ander'.

Dan kan het ook niet zo zijn, dat je je mateloos irriteert aan avondmaalgangers, aan mensen die samen met je aan de tafel zitten.

Gemeente, bidt voor elkaar.

Wie zo met een kruimel geloof (want laten we niet denken dat we een groot geloof hebben, dat dachten de Farizeeërs), wie zo met een kruimel geloof mag zien op de tekenen van de liefde van Christus, die geve de Heere ook iets te mogen zien van de verzekering die daarin ligt. Als Hij niet alleen met woorden, maar ook met tekenen zegt: *Zo is er dan nu geen verdoemenis meer voor degenen die in Christus Jezus zijn.*

Gemeente, avondmaaltijden waren in het verleden tijden van veel zegen. Het waren ook tijden van gezamenlijke verootmoediging, van buigen voor God en voor elkaar.

Wat ons de zegen voor de komende rustig kan ontnemen is in de *eerste* plaats dit: Als je niet naar de kerk komt, terwijl je wel kunt komen. Als je niet komt, als je thuisblijft, eet en drink je je - op een andere manier - een oordeel.

Wat ons in de *tweede* plaats de zegen kan ontnemen is ook en vooral: *geestelijke hoogmoed*. Als jezelf, terwijl je blijft zitten in de bank, beter vindt dan anderen. Of als je zittend aan de avondmaaltafel je eigen geloof en liefde beter en meer en groter acht, dan het geloof en de liefde van een ander. Het is een diepe verachting van de liefde van Christus. Want het gaat daar *niet om ons!* En Hij duldt geen concurrentie als het gaat om Zijn liefde.

Hij wil *alles* zijn, en Hij *zal* alles zijn voor mensen die diep in hun hart weten en geloven en belijden dat ze slecht zijn, dat ze niets hebben en die met een lege hand alles van Hem verwachten.

Wat ons in de *derde* plaats de zegen zal ontnemen is: als we *slecht voorbereid* de volgende zondag tegemoet gaan. Onderzoek uzelf biddend, gemeente, of u in het geloof bent. Leg de Bijbel, leg het formulier voor het avondmaal naast uw hart en bidt om het licht en de leiding van God de Heilige Geest.

En wat ons in de *laatste* plaats ook de zegen zal nemen, is: *als we leven in de zonde*.

Als iemand u erop aanspreekt, op grond van de Schrift, buigt dan voor het Woord en voor elkaar.

In die weg, gemeente, geve ons de Heere, dat wij volgende week samen mogen nazingen, wat de bekende dominee Robert Murray McCheyne ooit zong:

*Eerst deed ik als Jeruzalems dochters. Ik weende om de pijn van de lijdende Heer'
Maar toen werd ik aan mijzelf ontdekt, toen voelde ik wat eisen Gods heiligheid deed.
Toen werd al mijn deugd een wegwerpelijk kleet...*

*Maar, toen vluchtte ik tot Jezus. Hij heeft mij gered.
Hij heeft mij verlost van het vonnis der wet.
Mijn heil en mijn vreugd en mijn leven werd Hij.
Ik boog me (buigen!) en geloofde (Zijn Woord!).
En mijn God sprak mij vrij!*

Amen.

Slotzang Psalm 119:62:

Ik ben Uw knecht, geef mij dan recht verstand,
Zo zal ik Uw getuigenissen leren.
Nu is het tijd, dat 's HEEREN rechterhand
Haar kracht vertoon', in 't godd'loos kwaad te weren;
Men schendt Uw wet zo stout van allen kant;
Men schroomt niet meer Uw groten naam t' onteren.